

end før, tjenligst anmode det ærede Udvalg om til anden Behandling af Finantslovsforlaget for næste Finantsaar at stille, som fremsat efter Ministeriets Begjæring, følgende Vædringsforlag.

ad § 26. III. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet vedkommende.

ad 2. „Til Undersøgelse af fautilge Mindesmærker fra Fortiden og disses Fredning“ forøges med 3,000 Kr. til 10,000 Kr.

Kjøbenhavn den 30te December 1880.

S. F. Scavenius.

U. Asmusen.

Til Folkethingets Finantsudvalg.

Forlaget tiltrædes.

Beretningen er saalydende :

Forinden jeg skal have den Ære som sædvanlig at afgive min aarlige Beretning om det Udbytte, der for indeværende Finantsaar 1880—81 hidtil er vundet ved Rigsdagens indbeføkkende Bevilling med Hensyn til Undersøgelse og Fredning af vore nationale Oldtidsminder omkring i Landet, tør det maasse være mig tilladt at forudskikke nogle almindelige Bemærkninger, saameget mere som Direktionen ifølge nogle ifjor ved Finantslovens 3die Behandling saaldne Udtalelser fra den høitærede Ordfører for Finantsudvalget paa Sammes Vegne, har modtaget en Opfordring fra Ministeriet til at søge Fredningsværket fremmet med størst mulig Hurtighed og Kraft. For Direktionen har det været en særlig Glæde at se, med hvilken levende Interesse Rigsdagen her vedblivende omfatter en Sag, som saa at sige overalt i Europa nu staar paa Dagsordenen, uden at man dog endnu i noget Land har kunnet naae til en saa praktisk eller lettere gennemførlig Ordning af Undersøgelserne og Fredningerne som den, der ved Rigsdagens Bevillinger alt er bleven truffet i vort Fædreland. Ligesom derfor Direktionen i de senere Aar idelig har maattet yde Oplysninger i denne Retning til Regjeringer og arkæologiske Institutioner i Finland, England, Frankrig, Østerrig, Italien og Grækenland, saaledes har man, hvad de hoslagte Skrifter godtgjøre, dels i England overfat en Beretning herfra, for at den kunde tjene til Veiledning ved Forhandlinger om Fredning af Mindesmærker, udtryffeligt fremhævet Danmarks tidlige og heldige Foranstaltninger i saa Henseende.

Ikke bestomindre kan jeg ikke Andet end fuldstændig anerkjende Rigtigheden af Finantsudvalgets høitærede Ordførers Ønske om, at endnu mere omfattende Fredninger her saa hurtigt som muligt maatte kunne bøde paa den sørgelige Odelæggelse af Fortidsminder, som unegtelig stadig foregaaer. I de otte Aar, som nu ere forløbne, siden Rigsdagen gav sin første ekstraordinære Bevilling til Undersøgelser og Fredninger, har Direktionen ladet sig det være magtpaaliggende at arbejde saavidt fremad, som de forhaandenværende arkæologiske og kunstneriske Kræfter maatte, indenfor den giune Bevilling, overhovedet gjøre det muligt. Større og vigtige Strækninger af Landet ere ganske vist behørigt assøgt og mangen en interessant Fortidslevning bevaret baade ved Kjøb og frivillig Gave fra Godseieren ned til Husmanden. Men det er en Selvsølge, at disse Undersøgelser og Fredninger, begrændsede som de ere ved de disponible Kræfter og Penge, kun kunne foregaa med en vis Langsomhed, naar de skulle foretages grunbdt og med fornøden Sagkundskab i mange og vidtstrakte Hæder, og naar de, foruden Oldtidsminderne omkring paa Markerne, tillige skulle omfatte Kirkebygningerne med deres Indhold, som ofte kræve temmelig vidtløftige Beskrivelser og Tegninger. Jeg anser det derfor som Pligt allerede nu at oplyse, at tiltrods for alle Anstregelser er iffun en forholdsvis mindre Del af Landet hidtil bleven bereist af de herfra udsendte Undersøgelseskommissioner og af de sagkyndige Skolelærere, hvis kraftige Assistance Direktionen har været saa heldig paa flere Steder at erhverve, og hvis ivrige Medvirkning det skyldes, at mange og betydelige Fredninger ere iværksatte.

Naar det imidlertid er blevet antydet, at man mulig netop ved Hjælp af Præster og Skolelærere vilde hurtigere kunne tilveiebringe en Udflugt over de vigtigste, endnu tilbagestaaende Mindesmærker, som maatte fortjene at fredes, da tør Direktionen, efter de hidtil gjorte Erfaringer, ikke ganske slutte sig til denne Anskuelse. De egentlige Sagkyndiges Antal omkring i Landet er desværre ikke stort, og hvor libet Værd Beretninger af Ikke-Sagkyndige om Mindesmærkers Betydning have, derpaa indeholde vore Artikler mangfoldige Beviser. I hvert Tilfælde vilde